

Gradiše pri Slovenjgradcu. Pred volitvami v narodno skupščino leta 1935 so se nam obljubljale vse mogoče in nemogoče stvari. Marsikateri volilec je slišal te obljube ter šel volit. Mno, go jih ni šlo volit in so prav storili. Marsikateri volilec je sedaj razočaran, ko g. poslanca ni več na svetlo v naš okraj. Pač pa smo čitali v časopisu, kakšen govor je imel v narodni skupščini. Če se bo opogumil ter prišel med nas, mu bomo pokazali kapele in cerkvice po naših hribih . . .

Sv. Andraž v Halezah. Občinska cesta, ki vodi na pokopališče je samo 300 m dolga, pa je v takem stanju, da so rajni na tej poslednji svoji poti še enkrat v »smrtni nevarnosti«. Pogrebelci, zlasti nosilci, se pogrezajo čez gležnje v ilovico, kadar je deževno vreme. Že ponovno je bila ta cesta agitacijski šlager o priliki volitev. Poprava je nujna!

Maša Nedelja. Može JRZ in Slomšekovo prosvetno društvo so skienili, postaviti si svojo lastno dvorano s pomočjo dobromislečnih župljanov in blagih sosedov. Naveličali smo se namreč prositi za tujo dvorano, posebno če, kakor zadnjič, najprej obljubijo prostor, pozneje pa spet prekličajo. Svočas so nam pravili, da je dosežani »društveni dom« postavljen za vsa društva, in kadar bo plačan, bo društvom brezplačno na razpolago. No, naše Prosvetno društvo je poleg državne takse moralo še za lokal dozdej plačevati od vstopnine 20% in še luč posebej. torej do 30%, dasi je dom že davno poplačan. Za politične shode, ki so pri nas zelo potrebni, pa naša stranka sploh ni dobila dovoljenja uporabljati Društveni dom, še tudi zdaj ne, ko smo vladna ali državna stranka. Tako sta z lastno-ročnim podpisom odločila dva gospoda in še izjavila, da se čudita, kako smo si upali za kaj takega prositi državno organizacijo. Zborovali smo potem, kakor navadno, pod milim nebom, Prosvetno društvo pa je s svojo igro preteklo nedeljo raje šlo k Sv. Jurju, kjer so ga prijazno sprejeli. Povrh naše društvo nikdar ni moglo imeti n. pr. Miklavževega večera in je naša deca morala ostajati brez te ljube jim prireditve, ali vsaj brez daril, kar je še bolj trdosrčno in se je od gotove strani izrabljalo v neprimerno agitacijo. Tudi proslav državnih praznikov naše društvo ni moglo prirediti, ker so ti in vsi drugi boljše datumi bili vnaprej zasedeni, tako da so ob takih prilikah samo nekateri kazali svoj patriotizem. Da je za razna zborovanja in sestanke drugih naših organizacij, n. pr. Marijinih družb, za knjižnico in čitalnico v župnišču pretesen prostor, je tu dovolj znano. Vsemu temu hoče odpomoči in še drugim blagim namenom hoče služiti nova dvorana na cerkvenem prostoru. Da je stvar res dobra in potrebna, se vidi iz tega, da ima v gotovih ljudeh že svoje sovražnike, ki so bojda pisali prosvetnemu ministru, naj nam ne daje kake podpore, naročili nekemu gospodu, naj pazi, da ne bi občina ali konkurenčni odbor kaj prispevala itd. Le pomirite se, okoli teh ne bomo hodili! Spet drugi pravijo, zakaj raje ne zidamo nove cerkve, ker je stara pretesna. Zares, ko bi to pravili njeni redni obiskovalci, bi jih še poslušali; ker pa to govorijo najbolj tiati, ki cerkev malokdaj vidijo od znotraj, vemo, kaj iz njih govori. Zato pa, Malonedelčani, le pogumno na delo za dobro stvar! Vse župnije v okolici že imajo takšen lokal. Može gospodarji, postavite potomcem spomenik svoje požrtvovalnosti za versko-nravno, pristno-slovensko in jugoslovansko vzgojo in prosveto svojih otrok! Mladina, pokaži svojo navdušenost za novi prosvetni dom, ki je namenjen predvsem — tebi!

Cadram. Na cvetno nedeljo 21. marca je po prvem cerkvenem opravilu ustanovni zbor

Kmečke zveze. Na zborovanju, ki se vrši v Društvenem domu, govori prof. dr. Josip Honjčec. Vljudno vabljeni vsi, ki se zanimajo za velevažno kmečko organizacijo!

Bočna. Ko popotnik od daleč zagleda vas Bočno, obkroženo od travnikov in rodovitnih njiv, ter potisnjeno v okrilje visokih gozdnih grebenov, si misli: Kako mirno življenje imajo tukajšnji prebivalci! Toda moti se popotnik v svoji sodbi. Kajti v poznih nočnih urah prebudi mirne vaščane iz sladkega spanja vpitje nedorastle mladine. Toplo priporočamo vsem tistim, ki so pri društvu »nočnih čukov«, da vsaj toliko odjenjajo, da se bodo popotnikove nade vsaj delno uresničile! Starše pa opozarjamo, da boljše pazijo na takšno mladino!

Male dole - Jankova pri Vojniku. Dne 21. februarja je bil pri g. Antonu Lápovšek v Jankovi dobro obiskan shod. Govoril je Goršek Josip iz Frankolovega, ki je v jedrnatem govoru razložil nesrečno politiko mračnega diktatorskega režima, katerega slovenski narod pozna pod »slavnim« imenom JNS. Ustanovila se je krajevna organizacija JRZ, katere predsednik je Ofentavšek Ignac. Naša stranka bo pod vrhovnim vodstvom g. dr. Korošca vsikdar in povsod delala pošteno in pravično za svoj narod.

Penikva ob juž. žel. Od 28. febr. do 7. marca smo v proslavo dvajsetletnice župne cerkve sv. Martina in podružne cerkve sv. Ožbalta obhajali sv. misijon pod vodstvom gg. misijonarjev od Sv. Jožefa nad Celjem. Spovedancev je bilo 1800, obhajancev 3600. Vsi verniki, ki so se udeleževali misijonskih pobožnosti, so sedaj izredno srečni in veseli. Iz dna srca kličejo gg. misijonarjem: Bog plačaj!

Laški okraj. Ponižnost in molčečnost sta lepi čednosti. Takšni ljudje so v družbi priljubljeni, ker se navadno nikomur ne zamerijo in so na glasu, kakor da bi jih ne bilo. Tudi o petomajskem poslancu našega okraja g. Rudolfu Pleskoviču je šel ta glas. Že pred volitvami na shodih ni veliko govoril, pa tudi bolj malo obljubil. Udeležba na shodih je bila bolj plača. Ljudje se niso brigali mnogo za njega in ne za njegove govore, ker se je že naprej govorilo, da mora biti on izvoljen. Ko pa so minule volitve, ga sploh ne vidimo več in ne slišimo ničesar o njegovem delu. Nekateri sploh ne vedo, da je g. Pleskovič poslanec, ampak menijo, da je še vedno poslanec g. profesor Pavlič. Šele v torek 2. marca zvečer je g. Pleskovič v skupščini nekaj bolj glasno nastopil. Razprava v skupščini se je vršila ravno o šolstvu in smo mislili, da bo on kot učitelj povedal, kako manjka učiteljev v laškem okraju, tako n. pr. v Turju, Jurkloštru, v Sv. Miklavžu in drugod, čemur je kriv nesrečni centralizem, katerega so ravno pomagali uveljaviti politični somišljeniki iz politične stranke, kateri pripade g. poslanec Pleskovič. Pa g. poslanec ni govoril o tem, ampak je pretakal solze vsled tega, ker nimamo več razlikovanja državotvornih in protidržavnih elementov. Njegov govor je izzvenel v bričko žalost, ker srbski politiki, ki so sedaj na vladi, računajo s tistimi, ki predstavljajo ogromno večino slovenskega naroda, s tistimi, ki imajo zapisano v svojem programu, da je le dober Slovenec tudi dober Jugoslovan. Svetujemo g. Pleskoviču in tovarišem od JNS, da le naj razkazujejo svetu svojo bol in žalost, toda zaradi grehov, ki so jih storili takozvani svobodomišelniki in naprednjaški elementi nad lastnim narodom, katerega so s centralizmom gospodarsko upropastili, na zunaj pa prikazovali kot državni nezvestega. To spoznanje in kesanje nad grehi lastne stranke bo prva pot k poboljšanju.

Homberg-Hochheide ob Porenju v Nemčiji. V nedeljo 14. marca se je vršil v Karnapu pri Es-

senju občni zbor Jugoslovanske katoliške narodne zveze. Zborovanja se je udeležil tudi generalni konzul g. Pantič, izseljeniški komisar g. Samec in konzularni uradnik g. Matekovič. Duhovnemu voditelju zveze g. svetniku Tensundernu se povabilo na ta občni zbor ni moglo dostaviti, ker se še ni vrnil od evharističnega kongresa na Filipinih. Navzočih je bilo 12 društev sv. Barbare in sedem roženskih bratovščin. Radi spremembe društvenih pravil v zunanji obliki, ki pa je bila zelo potrebna, da se prilagodimo časovnim razmeram v Nemčiji ter si zasiguramo obstoj naše organizacije od strani oblasti, se nekaj društev ni odzvalo povabilu. Predsednik g. Lindič je v jedrnatih besedah pozdravil vse navzoče, posebno pa predstavnike naše države. Obžaloval je, da se naš duhovni vodja g. svetnik Tensundern ni mogel udeležiti tega zbora. Poročal je potem kratko o letnem delovanju naše zveze in slovenske pisarne. Zapisnikar Sapotnik je poročal obširno o poteku zborovanj, proslav, kakor tudi o ukrepih prošlega dela. Poročilo blagajnika g. Vabiča so navzoči predsedniki in predsednice z velikim zadovoljstvom pozdravili, ker je blagajna koncem leta izkazovala znatni preostanek. Pri volitvi zveznega odbora so kazali volilci toliko edinstva in složnosti, kakor je dosedaj pri volitvah še nikdar nismo opazovali. Enodušno je bil izvoljen stari odbor: predsednik Ivan Lindič, podpredsednik in blagajnik France Vabič, zapisnikar Martin Sapotnik, II. podpredsednik Anton Hrovat, pregledovalca računov Andrej Breznikar in Jožef Čič. Složno in vzorno gospodarstvo zveze je na g. generalnega konzula Pantiča tako vplivalo, da je takoj podaril zvezi 100 mark, za kar mu bodi tem potom izražena najprisknejša zahvala!

Peter Rešetar rešetari.

Pod pritiskom! Ko sta prišla sedaj šele dva poslanca, ki sta bila tudi 5. maja 1935 izvoljena, prvič v skupščino in nista mogla dalje zdržati izven parlamenta, sta se opravičevala, da sta prišla v skupščino pod pritiskom volilcev. S tem nista povedala nič novega, saj je marsikateri poslanec v skupščini, ki je prišel tja pod pritiskom volilcev. Ko sem hotel zadnjič o tej stvari malo več povedati, kdo je izvajal pritisk, sem prišel sam pod pritisk. Sploh se vsi dogodki razvijajo pod pritiskom razmer, le kam bomo prišli, če bomo drug drugega stalno pritiskali!

Poslovodeči JNS podpredsednik Pirkmayer na rešetu. Če vzamem jaz koga na rešet, ga lepo prijazno pretresem. Pretekli teden pa so se drugi ljudje lotili samega poslovodečega JNS podpredsednika, ki pa se ni kar tako dal in se je z vso silo otepaval. Čudno pa je to, da slovenski liberalci vedno, kadar jim je treba rešitve, najdejo zavetje pod kako klerikalno streho. Tudi sam gospod Pirkmayer se je v tem slučaju zatekel pod okrilje samega »Slovenskega gospodarja« in njegovih prostorov v Cirilovi tiskarni. To je sedaj drugi slučaj, da so se v teh krogih spomnili na zasluge Cirilove tiskarne za osvobojenje, ki je na svoj popolen riziko dajala zavetja Narodnemu svetu. Enkrat preje je že bilo, ko so se tudi spomnili na Cirilovo tiskarno, to je bilo tedaj, ko so prišli v njo ponoči Orjunaši ter so razbili stroj, ki je tiskal plakate generala Majstra. Pa čeprav se je gosp. Pirkmayer zatekel v to varstvo, jaz kljub temu ne verujem, da se je rešil rešeta, debata se je prehitro začela, ker stari ljudje v Ptujju še živijo in ker se v uradniških prostorih »Slovenskega gospodarja« sedaj nahaja rešet, ki ne mluje in bo tudi take, ki se kot brodolomci zatečejo pod

njegovo varstvo, malo preresetalo. Na svidenje, ko si bom malo v roke pljunil!

V Mislinjski dolini se baje tako poje o Novčanu: Al njega ni, al njega ni — pa če ga ni, saj nič ne stri — če ravno ga od nikoder ni. — Ko druga za nas nič nardi — saj cerkve naj na mir pusti!

Maček v Grazu. Je slaba navada, da grejo iz Jugoslavije ljudje radi v Graz po zdravila, toda v skrajnem slučaju drugače ne gre. Tako je tudi Maček šel in je tam počakal posebnega zdravnika Krnjeviča, ki je prišel iz Zeneve. Ta človek namreč v inozemstvu študira, da bo znal izvršiti operacijo hrvaškega vprašanja. Če je bil Maček sam tudi pri zdravniku, listi ne poročajo. Gotovo pa je, da Maček v lovske kože ne bo zlepa več šel.

Mimo se je peljal. Maček se je peljal preko Maribora. V Mariboru je vodja Mačkovcev sam dr. Kukovec in glejte čudo: nič se ni Maček oglašil. Tudi Kukovec se ni oglašil. Ne bo še kmalu pomlad. Ti politični netopirji, ki so pol Slovenci, pol Hrvati, le naj še naprej drem-ljejo!

Mladi Radlč gre svoja pota, prireja svoje shode po Hrvaškem in pravi, da je že oče njegov njive zoral in da on sedaj samo seje. Pri setvi pa mu pomaga tudi njegova milostljiva gospa soproga. Pa menda ja ne sejeta samega radiča! Ljudem zelo ugaja, da sedaj tudi ženske začnejo govoriti na političnih shodih. Samo predolgo trajaja vsa reč, drugače pa je lušno!

Novi načrt petletke fašizma v Italiji. Italijanov mora biti 100 milijonov! Zato so fašisti napravili posebni petletni načrt, v katerem mora vsaka italijanska družina dobiti pet otrok. Ker bodo pa ti otroci hoteli tudi jesti, je fašizem odredil, da se v teku pet let zdresirajo krave, da se bodo množile kakor zajci, in kure, da bodo nesle jajca, kakor da streljajo s strojnimi puškami.

SS in SA. V Nemčiji ima fašizem dve organizaciji: SS in SA, obe pa sta za šturmi. Razlika med obema je le v tem, da v slučaju preskave šturmajski voditelji SA oddelkov vrata večnosti, voditelji SS oddelkov pa švicarsko mejo.

Zaprte Španije. Velesile so zaprle Španijo od vseh strani. Vsakdo je upal, da bo sedaj vojske konec, pa je ravno narobe. Seveda narobe, saj so mejo zaprle zato, da ne morejo inozemski vojniki zbežati s front domov! Sedaj se morajo boriti do kraja!

Poslednje vesti.

Politične novice v drugih državah.

Nadzorstvo velesil nad špansko državljansko vojno. Pisali smo že, da je poveril londonski odbor za nevmešavanje v špansko državljansko vojno velesilam nalogo, da vršijo na morju in na suhem nadzorstvo nad vojskujočo se Španijo. Cilj tega nadzorstva bi naj bil: Nobena država bi ne smela za bodoče podpirati ne nacionallistov in ne rdečih s prostovoljci in z raznim vojnim materijalom. V noči od zadnje sobote na nedeljo je pričela ta kontrola nad španskimi vodami in na suhem napram Franciji in Portugalski. Nadzorstva na morju se udeležuje v cellem 80 bojnih ladij, katere so dale na razpolago: Anglija, Nemčija, Francija in Italija. Kako malo je pričakovati od nadzorstva, je razvidno iz kontrolnih določil. Ladije kontrolnih držav ne smejo sumljivih parnikov, ki se bližajo španski obali, zaustaviti in preiskati, ampak morajo svoja opazovanja javiti londonskemu odboru za nevmešavanje. Ta način nadziranja ne bo imel na razvoj in na pospešitev španske državljan-

ške vojne nobenega vpliva. Jasno je, da bodo nadzorne ladje zatisnile eno oko, ako bo šlo za dovoz oni stranki, s katero ljubimkajo. Francosko-španska meja je na suhem pod mnogo boljše kontrolo. Nadzorstvo ob tej meji vrši 250 komisij. Kontrola ob portugalsko-španski meji je poverjena 65 angleškim nadzornikom.

Domače novice.

Tri dni mrtev v zaklenjeni sobi. V Mariboru v Magdalenski ulici 32 so 15. III. predpoldne s silo odprli zaklenjeno stanovanje strojevodje Ivana Kokola, katerega že nekaj dni ni bilo na spregled. Kokola so našli mrtvega v zanki, katero je sam naredil, in iz tega se da sklepati, da si je tudi sam končal življenje. Obupno dejanje je bilo izvršeno pred nekaj dnevi, ker je truplo že bilo v razpadanju. Kokol je bil star 48 let in je zapustil pismo, v katerem prosi, naj mu zapejoje ob grobu njegovo najljubšo nemško pesem.

Nevaren padez iz lokomotive. V mariborski kurilnici je padel iz lokomotive na glavo 50letni nadkurjač Ivan Gergič. Obležal je s stianjem prsnim košem in so ga prepeljali v nezavestnem stanju v bolnico.

Kmečko zborovanje v Guštanju. Preteklo nedeljo se je vršilo v Guštanju za vso Mežiško dolino veliko kmečko zborovanje. Na tem zborovanju so nastopili kot govorniki načelnik Kmečke zveze g. Brodar, Kotnik Beno, kmet v Podkrajju, Martelanc Karel, kmetijski referent, Kugovnik Jurij in Vrhnjak Ivan. Udeležba na tem taboru je bila velika, ker zanimanje za Kmečko zvezo je med tamošnjim kmečkim ljudstvom močno. Ob tej priliki je bila ustanovljena tudi Okrajna kmečka zveza s sedežem v Guštanju.

70.000 Din vredno hišo je upepeli nočni ogenj v Skofji Loki Mariji Pipan. Škoda je le delno poravnana z zavarovalnino.

Ukraden konj. V Vrabah pri Muti je ukradel v noči na pondeljek Avstrijec Ivan Hofer 3000 Din vrednega konja, katerega je pretihotapil čez mejo.

Romanje na Trsat in izlet na prekrasni otok Rab bo tudi letos o binkeštih. Na številna vprašanja glede tega romanja sporočamo, da bo to najlepše majniško potovanje z romarsko godbo. Posebni vlak na Sušak bo vozil letos tudi iz Maribora, da romarjem ne bo treba nikjer presedati. Od Zagreba bo spremljal romarje eden od jugoslovanskih nadškofov. Ker ne moremo objavljati vseh podrobnih pojasnil, naj vsakdo, ki se zanima za to prelepo romanje, po dopisnici sporoči svoj naslov upravi »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ulica 1, da mu dopišljeje pojasnila brezplačno. 417

Škropljenje sadnega drevja, strokovna knjiga s slikami. Cena 10 Din. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Biseri rožni venci že po 15 Din. Preprodajalci, kramarji itd. popust. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptujju.

Vas v boljševiski Rusiji, brošura, ki pove, kaj je boljševisem napravil s kmeti. Cena 2 D. Dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in v Ptujju.

Prireditve.

Zborovanje kmečkih žen in deklet. Vljudno vablmo vse naše kmečke žene in dekleta iz cele štajerske na veliko zborovanje, ki se vrši v nedeljo dne 11. aprila t. l. v dvorani Zadrufne gospodarske banke v Mariboru, začetek ob 10. uri dopoldne. Na zborovanju bodo govorili o namenu in potrebah stanovske organizacije kmečkega ljudstva: Franja Brodarjeva iz Kranja, Kristina prof. Prijateljeva iz Maribora in predsednik Kmečke zveze Janez Brodar. Istočasno

se vrši na istem mestu ustanovni občni zbor podružnice Zveze absolventk kmetijsko-gospodinjstkih šol. Podružnica bo zajela v svoj delokrog srezja Maribor levi in desni breg in srez Ptuj. Prosimo, da se vse absolventke gospodinjstkih šol, tudi one, ki imate podeželske gospodinjstke tečaje, udeležite tega zborovanja v kar največjem številu. Nobena, ki ji je bodočnost zdravega kmečkega stanu pri srcu, naj ne manjka na zborovanju! Čim več nas bo delalo, tem lažje bo delo in več bo uspeha!

Slavnost v Hočah. V Hočah se je v nedeljo 14. marca popoldne vršila zelo prisrčna narodna svečanost. Prosvetno društvo je imelo občni zbor, ki je bil izvanredno dobro obiskan ter je ob tej priliki imenovalo svojega ustanovitelja in priznanega narodnega delavca g. Josipa Gselmana za častnega člana. Prosvetno društvo v Hočah je eno najbolj agilnih društev v mariborski okolici. Lansko leto je imelo 12 velikih prireditvev in je s tem tudi doseglo, da so poplačani dolgov, ki so nastali pri zgradbi društvene dvorane. Društvo ima svoj gledališki, godbeni, pevski in mladinski odsek ter v vsakem oziru vzorno deluje. Društvo je bilo ustanovljeno meseca februarja leta 1897 in torej obhaja letos svojo 40letnico. Ustanovila sta ga tedanji mladi hočki kapitan Davorin Roškar in gostilničar ter mizaraki mojster Josip Gselman. Prvi društveni prostori so bili pri g. Gselmanu, gostilničarju tik hočkega kolodvora. G. Gselman je najstarejši narodni pionir slovenske misli in krščansko-socialnega gibanja v ožji mariborski okolici. Skozi celo življenjsko dobo je bil Gselman mož dela, zvest in neustrašen, požrtvovalen in v vsakem oziru visoko spoštovan mož. G. Gselman je sodeloval pri mnogih gospodarskih ustanovah in osobito pri Kmečki hranilnici. Bil je tudi dolga leta načelnik okrajnega šolskega sveta. Njegova je tudi zasluga, da je pred vojno v dobi najhujšega nemškutarstva prišla lepa občina Sp. Hoče v slovenske roke. Vsled grdega nemškutarstvskega denuncijantstva je bil v začetku svetovne vojne z mnogimi drugimi rodoljubi aretiran in odgnan v Gradec v ječo. G. Gselmanu se sicer pozna njegovih osem križev in teža let, a njegovo srce pa je še vedno mladeniško vneto za vzore, katerim je služil in požrtvovalno deloval skozi celo življenjsko dobo. V tem smislu je opisal na občnem zboru življenje in delovanje jubilentovo slavnostni govornik, mariborski podžupan g. Franjo Žebot. Pred govorom in po govoru in izročitvi veličastne častne diplome so krasno zapeli pevci društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. Furlana več lepih narodnih pesmi. Slavnosti se je udeležil tudi g. sreski načelnik g. dr. Šiška, ki je g. Gselmanu iskreno čestital k njegovemu jubileju in častnemu članstvu. Čestitke so izrekli dičnemu možu tudi vsi drugi udeleženci in odlični zastopniki na slavnosti. Tudi naš list svojemu staremu in zvestemu naročniku in dopisniku izraža najiskrenejšo čestitke!

Ptuj. Prosvetno društvo v Ptujju proslavi praznik sv. Jožefa s skupno sv. mašo ob 8. uri v minoritski cerkve, katere se udeležijo člani in članice vseh naših organizacij. Med sv. mašo bo tudi sprejem v fantovsko Marijino družbo. Popoldne bo slavnostna akademija s prav lepim sporedom.

Središče. Športni klub S. K. v Središču priredi na praznik sv. Jožefa ob 7. uri zvečer v Društvenem domu svojo tretjo športno gimnastično akademijo. Ponovitev akademije se vrši v Ormožu v nedeljo 21. marca ob pol štirih popoldne v dvorani Kletarskega društva.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Slomšekov tabore vprizori na cvetno nede-